

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 22ας Νοεμβρίου 2007*

Στην υπόθεση C-525/04 P,

με αντικείμενο αίτηση αναίρεσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, που ασκήθηκε στις 27 Δεκεμβρίου 2004,

το **Βασίλειο της Ισπανίας**, εκπροσωπούμενο από τον J. M. Rodríguez Cárcamo, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

αναιρεσείον,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι

η **Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων**, εκπροσωπούμενη από τους V. Kreuschitz και J. Buendía Sierra, επικουρούμενους από τον M. Núñez-Müller, Rechtsanwalt, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδίκως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

η **Lenzing AG**, με έδρα το Lenzing (Αυστρία), εκπροσωπούμενη από τον U. Soltész, Rechtsanwalt,

προσφεύγουσα πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann, πρόεδρο τμήματος, A. Tizzano (εισηγητή), R. Schintgen, A. Borg Barthet και E. Levits, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: B. Fülöp, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 14ης Δεκεμβρίου 2006,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 1ης Φεβρουαρίου 2007,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- ¹ Με την αίτησή του αναιρέσεως, το Βασίλειο της Ισπανίας ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 21ης Οκτωβρίου 2004, T-36/99, Lenzing κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. II-3597, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία ακυρώθηκε μερικώς η απόφαση

1999/395/ΕΚ της Επιτροπής, της 28ης Οκτωβρίου 1998, σχετικά με κρατική ενίσχυση που χορήγησε η Ισπανία υπέρ της Sniaze SA, η οποία εδρεύει στην Torrelavega της Κανταβρίας (ΕΕ 1999, L 149, σ. 40, στο εξής: απόφαση της 28ης Οκτωβρίου 1998), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2001/43/ΕΚ της Επιτροπής, της 20ής Σεπτεμβρίου 2000 (ΕΕ 2001, L 11, σ. 46, στο εξής: επίδικη απόφαση).

Το ιστορικό της διαφοράς

- 2 Το Πρωτοδικείο παρέθεσε στις σκέψεις 8 έως 29 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς ως εξής:

«8 Η Lenzing AG [στο εξής: Lenzing] είναι αυστριακή εταιρία που παράγει και εμπορεύεται ίνες κυτταρίνης (βισκόζη, modal και lyocell).

9 Η Sniaze SA [στο εξής: Sniaze] είναι ισπανική εταιρία που παράγει κυτταρίνη, συνθετικές ίνες και θειικό νάτριο [...]

10 Τον Μάρτιο του 1993, τα ισπανικά δικαστήρια κήρυξαν τη Sniaze, η οποία αντιμετώπιζε οικονομικές δυσχέρειες επί σειρά ετών, σε κατάσταση παύσεως των πληρωμών. Τον Οκτώβριο του 1996, οι πιστωτές της Sniaze συνήψαν συμφωνία με την οποία μετέτρεψαν το 40 % των απαιτήσεών τους σε μετοχές της εταιρίας αυτής, [οπότε] η συμφωνία οδήγησε στην άρση της καταστάσεως παύσεως των πληρωμών. Κάνοντας χρήση του δικαιώματός τους να μη επιδιώξουν την ικανοποίηση των απαιτήσεών τους, οι δημόσιοι πιστωτές της Sniaze αποφάσισαν να μη συμμετάσχουν στη συμφωνία.

- 11 Στις 5 Νοεμβρίου 1993 και στις 31 Οκτωβρίου 1995, η Sniace συνήψε με το Fogasa [Ταμείο εγγυήσεως μισθών] συμφωνίες σχετικά με την ανάκτηση από αυτό των καθυστερημένων μισθών και των αποζημιώσεων που είχε καταβάλει στους εργαζόμενους της Sniace. Η πρώτη συμφωνία προέβλεπε την ανάκτηση ποσού 897 652 789 ισπανικών πεσετών (ESP), προσαυξημένου κατά 465 055 911 ESP για τόκους [με] το νόμιμο επιτόκιο 10%, σε εξαμηνιαίες δόσεις καταβλητέες σε διάστημα οκτώ ετών (στο εξής: συμφωνία της 5ης Νοεμβρίου 1993). Η δεύτερη συμφωνία προέβλεπε την ανάκτηση ποσού 229 424 860 ESP, προσαυξημένου κατά 110 035 018 ESP για τόκους με το νόμιμο επιτόκιο 9%, σε εξαμηνιαίες δόσεις καταβλητέες σε διάστημα οκτώ ετών (στο εξής: η συμφωνία της 31ης Οκτωβρίου 1995). Η Sniace, προκειμένου να εξασφαλισθούν οι απαιτήσεις του Fogasa, συνέστησε υποθήκη υπέρ αυτού σε δύο ακίνητά της. Το ποσό που έπρεπε να καταβάλει η Sniace στο πλαίσιο των δύο αυτών συμφωνιών ανερχόταν τον Ιούνιο του 1998 σε 186 963 594 ESP.

- 12 Στις 8 Μαρτίου 1996, το Γενικό Ταμείο Κοινωνικής Ασφάλισης (στο εξής: ΓΤΚΑ) συνήψε συμφωνία με τη Sniace ενόψει της αναδιαρθρώσεως των οφειλών της από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, συνολικού ύψους 2 903 381 848 ESP, της περιόδου από τον Φεβρουάριο 1991 έως τον Φεβρουάριο 1995 (στο εξής: συμφωνία της 8ης Μαρτίου 1996). Η συμφωνία προέβλεπε την έντοκη καταβολή του ποσού αυτού προσαυξημένου κατά το νόμιμο επιτόκιο 9% σε 96 μηνιαίες δόσεις μέχρι τον Μάρτιο 2004. Η ανωτέρω συμφωνία τροποποιήθηκε με συμφωνία της 7ης Μαΐου 1996, που προέβλεπε περίοδο χάριτος ενός έτους και καταβολή σε 84 μηνιαίες δόσεις με επιτόκιο 9% (στο εξής: συμφωνία της 7ης Μαΐου 1996). Επειδή η Sniace δεν τήρησε τις συμφωνίες αυτές, σε αντικατάστασή τους συνήφθη στις 30 Σεπτεμβρίου 1997 νέα συμφωνία μεταξύ της εταιρίας αυτής και του ΓΤΚΑ (στο εξής: συμφωνία της 30ής Σεπτεμβρίου 1997). Η καταβολή αφορούσε ποσό 3 510 387 323 ESP, που αντιστοιχούσε σε προκαταβολές εισφορών κοινωνικής ασφάλισης της περιόδου από τον Φεβρουάριο 1991 έως τον Φεβρουάριο 1997, προσαυξημένο με τόκους υπερημερίας ύψους 615 056 349 ESP, καταβλητέο σε περίοδο δέκα ετών. Κατά τα πρώτα δύο έτη θα καταβάλλονταν μόνον οι τόκοι, υπολογιζόμενοι με ετήσιο επιτόκιο 7,5%, ενώ, κατά τα επόμενα, οι καταβολές θα [κάλυπταν τόσο το κεφάλαιο όσο και τους τόκους]. Τον Απρίλιο 1998, η Sniace κατέβαλε 216 118 863 ESP στο πλαίσιο της συμφωνίας της 30ής Σεπτεμβρίου 1997.

13 Η [Lenzing] υπέβαλε, στις 4 Ιουλίου 1996, καταγγελία ενώπιον της Επιτροπής σχετικά με ορισμένες κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στη Sniaσε επί σειρά ετών μετά το τέλος της δεκαετίας του '80. Διαβίβασε συμπληρωματικές πληροφορίες στην Επιτροπή με έγγραφα της 26ης Νοεμβρίου και της 9ης Δεκεμβρίου 1996. Οι ισπανικές αρχές υπέβαλαν παρατηρήσεις με έγγραφο της 17ης Φεβρουαρίου 1997.

[...]

16 Με έγγραφο της 7ης Νοεμβρίου 1997, η Επιτροπή κοινοποίησε στην Ισπανική Κυβέρνηση την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ), όσον αφορά ορισμένες από τις υποτιθέμενες ενισχύσεις που καταγγέλθηκαν από την [Lenzing], μεταξύ των οποίων τις συμφωνίες της 5ης Νοεμβρίου 1993 και της 31ης Οκτωβρίου 1995 και τη “μη ανάκτηση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης από το 1991”, και την κάλεσε να υποβάλει τις παρατηρήσεις της. Τα υπόλοιπα κράτη μέλη και οι ενδιαφερόμενοι διάδικοι ενημερώθηκαν για την κίνηση της διαδικασίας αυτής και κλήθηκαν να διατυπώσουν τις ενδεχόμενες παρατηρήσεις τους με τη δημοσίευση του ανωτέρω εγγράφου στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* της 14ης Φεβρουαρίου 1998 (ΕΕ C 49, σ. 2). Η Ισπανική Κυβέρνηση διατύπωσε τις παρατηρήσεις της με έγγραφο της 19ης Δεκεμβρίου 1997. Οι τρίτοι ενδιαφερόμενοι, μεταξύ των οποίων η [Lenzing], υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους, επί των οποίων διατύπωσαν παρατηρήσεις οι ισπανικές αρχές με έγγραφο της 24ης Ιουνίου 1998. Με έγγραφο της 16ης Απριλίου 1998, η τελευταία απάντησε στις ερωτήσεις που έθεσε η Επιτροπή με το έγγραφο της 23ης Φεβρουαρίου 1997.

17 Στις 28 Οκτωβρίου 1998, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση [της 28ης Οκτωβρίου 1998].

18 Το διατακτικό της απόφασεως αυτής έχει ως εξής:

“Άρθρο 1

Η ακόλουθη κρατική ενίσχυση που χορήγησε η Ισπανία υπέρ της [Sniace] είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά:

- α) κατά το μέτρο που το επιτόκιο ήταν χαμηλότερο από τα επιτόκια της αγοράς, η συμφωνία της 8ης Μαρτίου 1996 (όπως τροποποιήθηκε από τη συμφωνία της 7ης Μαΐου 1996) μεταξύ της Sniace και του [ΓΤΚΑ] περί ρυθμίσεως χρεών με αξία κεφαλαίου 2 903 381 848 ESP, όπως τροποποιήθηκε περαιτέρω από τη συμφωνία της 30ής Σεπτεμβρίου 1997 περί ρυθμίσεως χρεών με αξία κεφαλαίου 3 510 387 323 ESP, και
- β) κατά το μέτρο που το επιτόκιο ήταν χαμηλότερο από τα επιτόκια της αγοράς, οι συμφωνίες της 5ης Νοεμβρίου 1993 και της 31ης Οκτωβρίου 1995 μεταξύ της Sniace και του [Fogasa] που αφορούσαν 1 362 708 700 ESP και 339 459 878 ESP αντίστοιχα (συμπεριλαμβανομένων των τόκων).

Όσον αφορά τα υπόλοιπα θέματα που αποτέλεσαν αντικείμενο της διαδικασίας που κινήθηκε βάσει του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ, συγκεκριμένα δε την εγγύηση δανείου συνολικού ύψους 1 δισεκατομμυρίου ESP που εγκρίθηκε με τον νόμο 7/93, τις ρυθμίσεις χρηματοδοτήσεως της σχεδιαζόμενης κατασκευής μονάδας επεξεργασίας λυμάτων και τη μερική διαγραφή χρεών από το δημοτικό συμβούλιο της Torrelavega, τα μέτρα αυτά δεν αποτελούν κρατική ενίσχυση και η διαδικασία μπορεί να περατωθεί. [...] Όσον αφορά τις μη καταβληθείσες περιβαλλοντικές εισφορές κατά την περίοδο 1987-1995, η Επιτροπή θα εκδώσει αυτοτελή απόφαση σε εύθετο χρόνο.

Άρθρο 2

1. Το Βασίλειο της Ισπανίας λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για την ανάκτηση από την αποδέκτρια επιχείρηση της αναφερόμενης στο άρθρο 1 ενισχύσεως, η οποία της χορηγήθηκε παράνομα.

[...]

- 19 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 24 Δεκεμβρίου 1998, η Ισπανική Κυβέρνηση άσκησε προσφυγή περί ακυρώσεως της αποφάσεως της 28ης Οκτωβρίου 1998 (υπόθεση C-479/98). Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 23ης Φεβρουαρίου 1999, ανεστάλη η διαδικασία στην υπόθεση εκείνη μέχρις ότου εκδοθεί απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-342/96, Ισπανία κατά Επιτροπής, στην οποία ανέκυψαν παρόμοια ζητήματα.

[...]

- 21 Στις 29 Απριλίου 1999, το Δικαστήριο εξέδωσε την απόφασή του επί της υποθέσεως C-342/96 (Συλλογή 1999, σ. I-2459, στο εξής: απόφαση Tubacex). Διαπίστωσε κατ' αρχάς ότι το Fogasa δεν χορηγούσε δάνεια σε επιχειρήσεις που είχαν κηρυχθεί σε πτώχευση ή σε προβληματικές επιχειρήσεις, αλλά ικανοποιούσε όλα τα νομίμως υποβαλλόμενα από τους εργαζομένους αιτήματα με τα χρήματα που κατέβαλλε και ανακτούσε στη συνέχεια από τις επιχειρήσεις. Πρόσθεσε ότι το Fogasa μπορούσε να συνάπτει συμφωνίες περί αποδόσεως που του επέτρεπαν να αναδιαρθώνει ή να κατανέμει τα οφειλόμενα ποσά και ότι, ομοίως, το ΓΤΚΑ μπορούσε να εγκρίνει αναδιάρθρωση ή κατανομή της καταβολής των οφειλών από εισφορές κοινωνικής ασφαλίσεως. Το Δικαστήριο επισήμανε στη συνέχεια ότι το Δημόσιο δεν συμπεριφέρθηκε ως δημόσιος επενδυτής, η παρέμβαση του οποίου πρέπει να συγκριθεί με τη συμπεριφορά ιδιώτη επενδυτή που τοποθετεί κεφάλαια χάριν

αποδοτικότητας υπό κατά μάλλον ή ήττον βραχυπρόθεσμη προοπτική, αλλά “ως δημόσιος πιστωτής ο οποίος, όπως ένας ιδιώτης πιστωτής, επιδιώκει να ανακτήσει τα ποσά που του οφείλονται και ο οποίος συνάπτει, προς τον σκοπό αυτό, συμφωνίες με τον οφειλέτη, βάσει των οποίων τα συσσωρευθέντα χρέη θα αναδιαρθρωθούν ή θα κατανεμηθούν για να διευκολυνθεί η απόδοσή τους” (σκέψη 46). Διευκρίνισε ότι οι επίδικες συμφωνίες συνάφθηκαν λόγω του γεγονότος ότι προϋφίστατο η νόμιμη υποχρέωση της Tubacex να προβεί στην επιστροφή των καταβληθέντων από το Fogasa μισθών και στην καταβολή των οφειλών από εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και, επομένως, οι επίδικες συμφωνίες δεν δημιούργησαν νέες οφειλές της Tubacex έναντι των δημοσίων αρχών (σκέψη 47). Τέλος, το Δικαστήριο έκρινε ότι “[τα] συνήθως εφαρμοστέα σ’ αυτό το είδος οφειλών επιτόκια είναι αυτά που σκοπούν στην ανόρθωση της ζημίας που υπέστη ο πιστωτής λόγω της καθυστέρησης εκτελέσεως εκ μέρους του οφειλέτη της υποχρεώσεώς του να ελευθερωθεί του χρέους του, δηλαδή τόκοι υπερημερίας” και ότι, “[στην] υποθετική περίπτωση όπου το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας που ισχύει στις οφειλές έναντι δημόσιου πιστωτή διαφέρει από το επιτόκιο που εφαρμόζεται στις οφειλές έναντι ιδιώτη πιστωτή, πρέπει να γίνει δεκτό το τελευταίο αυτό επιτόκιο στην περίπτωση που είναι υψηλότερο του πρώτου” (σκέψη 48). Κατόπιν των στοιχείων αυτών, το Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση 97/21 “καθόσον με την απόφαση αυτή κρίνονται ασυμβίβαστα προς το άρθρο [87 ΕΚ] τα ληφθέντα από το Βασιλείο της Ισπανίας υπέρ της [Tubacex] μέτρα, εφόσον το επιτόκιο 9% που εφαρμόζεται στα οφειλόμενα από την Tubacex ποσά προς το [Fogasa] και το ΓΤΚΑ είναι κατώτερο των ισχυόντων στην αγορά επιτοκίων”.

[...]

- 23 Κατόπιν της αποφάσεως Tubacex, η Επιτροπή επανεξέτασε την απόφαση της 28ης Οκτωβρίου 1998. Με έγγραφο της 16ης Φεβρουαρίου 2000, γνωστοποίησε στην Ισπανική Κυβέρνηση την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, σχετικά με “τα στοιχεία ενισχύσεων του άρθρου 1 της αποφάσεως [της 28ης Οκτωβρίου 1998] [...] που θεωρούνται ασύμβατα με την κοινή αγορά” και την κάλεσε να υποβάλει τις παρατηρήσεις της [...].
- 24 Στις 20 Σεπτεμβρίου 2000, η Επιτροπή εξέδωσε την [επίδικη] απόφαση.

[...]

26 [Με την απόφασή της] η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι “οι συμφωνίες περί επιστροφής μεταξύ του Fogasa και της Sniace και η συμφωνία αναδιάρθρωσεως των χρεών μεταξύ του ταμείου κοινωνικής ασφαλίσεως και της Sniace δεν [συνιστούσαν] κρατική ενίσχυση” (αιτιολογική σκέψη 31) και ότι, κατά συνέπεια, “[έπρεπε] να τροποποιήσει την απόφασή της [της 28ης Οκτωβρίου 1998]” (αιτιολογική σκέψη 32).

27 Το διατακτικό της αποφάσεως της 20ής Σεπτεμβρίου 2000 ορίζει:

“Άρθρο 1

Η απόφαση [της 28ης Οκτωβρίου 1998] τροποποιείται ως εξής:

1) Η πρώτη παράγραφος του άρθρου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

“Τα ακόλουθα μέτρα τα οποία εφήρμοσε η Ισπανία υπέρ της [Sniace] δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση:

α) η συμφωνία της 8ης Μαρτίου 1996 (όπως τροποποιήθηκε από τη συμφωνία της 7ης Μαΐου 1996) μεταξύ της Sniace και του [ΓΤΚΑ] για την αναδιάρθρωση χρεών συνολικού ύψους 2 903 381 848 ESP (17 449 676,34

ευρώ), όπως τροποποιήθηκε στη συνέχεια με τη συμφωνία της 30ής Σεπτεμβρίου 1997 για την αναδιάρθρωση χρεών συνολικού ύψους 3 510 387 323 ESP (21 097 852,72 ευρώ), έναντι κεφαλαίου και

β) οι συμφωνίες της 5ης Νοεμβρίου 1993 και της 31ης Οκτωβρίου 1995 μεταξύ της Sniace και του [Fogasa] για ποσό ύψους 1 362 708 700 [ESP] (8 190 044,23 ευρώ) και 339 459 878 [ESP] (2 040 194,96 ευρώ) αντίστοιχα.³

2) Το άρθρο 2 καταργείται.

[...]"

[...]

29 Με διάταξη της 4ης Δεκεμβρίου 2000, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου διέταξε τη διαγραφή της υποθέσεως C-479/98 από το Πρωτόκολλο του Δικαστηρίου.»

Η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

³ Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 11 Φεβρουαρίου 1999, η Lenzing άσκησε προσφυγή διώκουσα τη μερική ακύρωση της αποφάσεως της 28ης Οκτωβρίου 1998. Μετά την εκ μέρους της Επιτροπής έκδοση της επίδικης αποφάσεως, η Lenzing κατέθεσε παρατηρήσεις με έγγραφο

πρωτοκολληθέν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 12 Φεβρουαρίου 2001 όπου αναδιατύπωσε μεταξύ άλλων τα αιτήματά της, ζητώντας από το Πρωτοδικείο να ακυρώσει το άρθρο 1 της επίδικης αποφάσεως ως εκ του ότι ορίζει ότι η μη ανάκτηση των απαιτήσεων, των εκ της υπερημερίας προσαυξήσεων και των οφειλόμενων στο ΓΤΚΑ τόκων, οι συμφωνίες της 8ης Μαρτίου 1996, της 7ης Μαΐου 1996 και της 30ής Σεπτεμβρίου 1997, η μη ανάκτηση των απαιτήσεων και των οφειλόμενων στο Fogasa τόκων υπερημερίας, καθώς και οι συμφωνίες της 5ης Νοεμβρίου 1993 και 31ης Οκτωβρίου 1995 δεν συνιστούν κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ.

- 4 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο απέρριψε κατ' αρχάς την ένσταση απαραδέκτου που προέβαλαν το Βασίλειο της Ισπανίας και η Επιτροπή κρίνοντας μεταξύ άλλων ότι η επίδικη απόφαση έπρεπε να θεωρηθεί ως αφορώσα ατομικώς τη Lenzing.
- 5 Συναφώς, το Πρωτοδικείο υπενθύμισε με τη σκέψη 73 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία άλλα υποκείμενα δικαίου πλην των αποδεκτών μιας αποφάσεως μπορούν να ισχυρίζονται ότι η απόφαση τα αφορά ατομικά μόνον αν αυτή τα θίγει λόγω ορισμένων ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους ή λόγω μιας πραγματικής καταστάσεως η οποία τα διακρίνει έναντι κάθε άλλου προσώπου και τα εξατομικεύει ως εκ τούτου κατά τρόπο ανάλογο προς τον αποδέκτη.
- 6 Ακολούθως, στη σκέψη 74 της ως άνω αποφάσεως υπογραμμίζεται ότι, όσον αφορά, ειδικότερα, τον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, αναγνωρίζεται ότι η αφορώσα ατομική ενίσχυση απόφαση της Επιτροπής περί περατώσεως της διαδικασίας του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ (στο εξής: επίσημη διαδικασία εξετάσεως) αφορά ατομικά, πέραν της δικαιούχου επιχειρήσεως, τις ανταγωνιστικές προς αυτήν επιχειρήσεις που έχουν διαδραματίσει ενεργό ρόλο στο πλαίσιο της οικείας διαδικασίας, εφόσον το αποτελούν αντικείμενο της προσβαλλόμενης αποφάσεως μέτρο ενισχύσεως επηρεάζει ουσιωδώς τη θέση τους στην αγορά (απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 1986, 169/84, Sofaz κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 391, σκέψη 25).

- 7 Πρώτον, όσον αφορά τη συμμετοχή της Lenzing στη επίσημη διαδικασία εξετάσεως, με τις σκέψεις 77 έως 79 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως αναγνωρίστηκε πρωτοδίκως ότι η Lenzing είχε προβεί στην καταγγελία βάσει της οποίας κινήθηκε η ως άνω διαδικασία και είχε συμμετάσχει ενεργά σ' αυτήν υποβάλλοντας λεπτομερείς παρατηρήσεις.
- 8 Δεύτερον, όσον αφορά τον επηρεασμό της ανταγωνιστικής θέσεως της Lenzing, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει με τη σκέψη 80 της αποφάσεώς του ότι στο στάδιο της εξέτασεως του παραδεκτού αρκεί το ότι η προσφεύγουσα εκθέτει προσηκόντως τους λόγους για τους οποίους η απόφαση της Επιτροπής είναι ικανή να βλάψει τα έννομα συμφέροντά της επηρεάζοντας ουσιωδώς τη θέση της στην επίδικη αγορά.
- 9 Ακολούθως, στις σκέψεις 81 έως 91 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, εξετάστηκαν πρωτοδίκως τα επιχειρήματα που προέβαλε η Lenzing προκειμένου να αποδειχθεί ο επηρεασμός της θέσεώς της στην αγορά. Οι ανωτέρω σκέψεις έχουν ως εξής:

«81 Επιβάλλεται η διαπίστωση, εν προκειμένω, ότι η [Lenzing] τόνισε, με το δικόγραφο της προσφυγής της, το γεγονός ότι οι υποτιθέμενες ενισχύσεις επηρέασαν την ανταγωνιστική θέση της στην αγορά ινών βισκόζης κατά το μέτρο που επέτρεψαν στη Sniace να διατηρήσει τεχνητά τη δραστηριότητά της, παρ' όλο που η αγορά αυτή χαρακτηριζόταν από πολύ περιορισμένο αριθμό παραγωγών, έντονο ανταγωνισμό και μεγάλα πλεονάσματα.

82 Για να αποδείξει την ύπαρξη των πλεονασμάτων αυτών, η [Lenzing] παρέπεμψε ρητά σε ορισμένες σελίδες των παρατηρήσεων που υπέβαλε στις 27 Μαρτίου 1998, μετά την κίνηση της επίσημης διαδικασίας [εξετάσεως] του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, και που επισυνάπτονταν στο δικόγραφο της προσφυγής της. Οι σελίδες αυτές περιέχουν δεδομένα σχετικά με την κατανάλωση, την παραγωγή και την παραγωγική ικανότητα ινών βισκόζης εντός της Κοινότητας για τα έτη 1992 έως 1997, δεδομένα που έλαβε από την Comité international de la rayonne et des fibres synthétiques (CIRFS).

- 83 Επιπλέον, κατά την επ' ακροατηρίω συζήτηση, η [Lenzing] παρέπεμψε σε ορισμένες πληροφορίες που περιλαμβάνονταν στην καταγγελία της, της 4ης Ιουλίου 1996, η οποία ήταν επίσης συνημμένη στο δικόγραφο της προσφυγής της. Με την καταγγελία της αυτή γνωστοποίησε ορισμένα στοιχεία για την αγορά ινών βισκόζης, προσδιόρισε τους παραγωγούς βισκόζης που δραστηριοποιούνταν στην αγορά [προβαίνοντας σε] εκτίμηση των παραγωγικών ικανοτήτων τους και παρέσχε διευκρινίσεις για την ποσότητα ινών βισκόζης που διέθεσε η Sniace το διάστημα από το 1991 έως το 1995, διακρίνοντας, ιδίως, τις ποσότητες που διατέθηκαν στη Ισπανία από αυτές που εξήχθησαν στην Ιταλία.
- 84 Η Επιτροπή δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο προς αμφισβήτηση της ορθότητας των πληροφοριών που παρέσχε η [Lenzing]. Αντιθέτως, αναγνώριζε, τόσο με την ένσταση απαραδέκτου όσο και με την απόφαση της 28ης Οκτωβρίου 1998, ότι η αγορά ινών βισκόζης έπασχε από πλεονάσματα παραγωγικής ικανότητας. Έτσι, στην αιτιολογική σκέψη 74 της απόφασης αυτής αναφέρει ρητά ότι “η Sniace ασκεί δραστηριότητες σε έναν τομέα που ακολουθεί φθίνουσα πορεία, γεγονός που οδήγησε ορισμένους ανταγωνιστές της να προβούν σε μείωση της παραγωγικής τους ικανότητας”, ότι “η παραγωγή των εν λόγω ινών στον [Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο] μειώθηκε από 760 000 τόνους το 1992 σε 684 000 τόνους το 1997 (μείωση κατά 10%), η δε κατανάλωση κατά την ίδια περίοδο μειώθηκε κατά 11%” και ότι “το μέσο ποσοστό χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας κατά την εν λόγω περίοδο ήταν περίπου 84%, ποσοστό που είναι χαμηλό για έναν τομέα υψηλής εντάσεως κεφαλαίου”.
- 85 Επιπλέον, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η Επιτροπή αναγνώρισε, τόσο με την επίδικη απόφαση της 28ης Οκτωβρίου 1998 (αιτιολογική σκέψη 80) όσο και με την [επίδικη απόφαση] (αιτιολογική σκέψη 29), ότι από τις σημαντικές οικονομικές δυσκολίες που αντιμετώπιζε η Sniace διακυβευόταν η ύπαρξή της και ότι, αν το ΓΤΚΑ είχε προβεί στην αναζήτηση των απαιτήσεών του με αναγκαστική εκτέλεση, τούτο θα μπορούσε να οδηγήσει στο κλείσιμο της εταιρίας αυτής. Πάντως, ενόψει του πολύ περιορισμένου αριθμού παραγωγών στην αγορά και των πλεονασμάτων παραγωγικής ικανότητας που υπήρχαν, η εξαφάνιση της Sniace θα είχε ενδεχομένως αισθητά αποτελέσματα στην ανταγωνιστική θέση των υπολοίπων παραγωγών επιφέροντας ελάττωση των πλεονασμάτων τους και βελτίωση της θέσεώς τους στο εμπόριο. Αν και, βεβαίως, η Sniace δεν περιλαμβανόταν μεταξύ των πλέον σημαντικών

παραγωγών ινών βισκόζης της Κοινότητας, παρ' όλ' αυτά η θέση που κατείχε στην αγορά δεν ήταν αμελητέα. Έτσι, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι η Επιτροπή ανέφερε στην αιτιολογική σκέψη 9 της αποφάσεως της 28ης Οκτωβρίου 1998 ότι η παραγωγική ικανότητα ινών βισκόζης της Sníace “[προσέγγιζε] τους 32 000 τόνους (περίπου το 9 % της παραγωγικής ικανότητας της ΕΕ)”.

- 86 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα στοιχεία αυτά αρκούν για να αποδείξουν ότι η θέση της [Lenzing] στην αγορά επηρεάστηκε ουσιωδώς από την επίδικη απόφαση.
- 87 Εξάλλου, η [Lenzing] [έδωσε έμφαση στο] γεγονός ότι οι υποτιθέμενες ενισχύσεις [παρέσχον] στη Sníace [τη δυνατότητα] να διαθέσει τα προϊόντα της, εντός της Κοινότητας, σε τιμές κατά 20 % χαμηλότερες από τη μέση τιμή των ανταγωνιστών της. Προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού, η [Lenzing] αναφέρθηκε στις δηλώσεις των εταιριών Courtauld plc και Säteri, που παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 15 και 17 της αποφάσεως της 28ης Οκτωβρίου 1998. Με το υπόμνημά της αντικρούσεως, συμπλήρωσε τον ισχυρισμό αυτό, παραπέμποντας ρητά στο έγγραφό της της 18ης Ιουνίου 1997, συνημμένο στο δικόγραφο της προσφυγής της, με το οποίο παρέσχε στην Επιτροπή συμπληρωματικές πληροφορίες για την ευρωπαϊκή αγορά ινών βισκόζης. Στο έγγραφο αυτό παρατίθενται πίνακες που περιέχουν στοιχεία ιδίως για τα έτη 1989 έως 1996, τις ποσότητες ινών βισκόζης και modal που πώλησαν η Sníace και η [Lenzing] στην Ισπανία καθώς και τις ποσότητες που πώλησαν η Sníace και οι Αυστριακοί παραγωγοί στη Γαλλία και στην Ιταλία. Το εν λόγω έγγραφο περιέχει επίσης στοιχεία για τις τιμές εισαγωγής που εφαρμόζονταν από τη Sníace και τους άλλους παραγωγούς στη Γαλλία και στην Ιταλία, από το 1989 έως το 1996. Επιπλέον, η [Lenzing] επισυνήψε στο υπόμνημά της αντικρούσεως πίνακες στους οποίους εμφανίζονται τα ίδια στοιχεία για τα έτη από το 1997 μέχρι τα μέσα του 2001. Όπως προκύπτει από τα διάφορα αυτά στοιχεία, στις περισσότερες περιπτώσεις και εξαιρέσει των παραγωγών των Ανατολικοευρωπαϊκών χωρών, οι τιμές της Sníace ήταν χαμηλότερες από τις τιμές των άλλων Ευρωπαίων παραγωγών.
- 88 Η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι η Sníace διέθετε τα προϊόντα της σε τιμές χαμηλότερες από εκείνες των ευρωπαϊών ανταγωνιστών της. Ισχυρίζεται μόνον ότι η γενική μείωση των τιμών κατά 30 % και πλέον που παρατηρήθηκε στην αγορά μεταξύ 1990 και 1996 δεν αποτελεί συνέπεια των υποτιθέμενων

ενισχύσεων προς τη Sniace αλλά εξωτερικών παραγόντων, όπως οι εισαγωγές από την Ασία. Εξάλλου, πρέπει να τονιστεί ότι σε άρθρο του εξειδικευμένου περιοδικού European Chemical News, το οποίο επισυνήψε η Επιτροπή στην ένστασή της απαραδέκτου, αναφέρεται ότι “ορισμένοι παρατηρητές της αγοράς διαβεβαιώνουν ότι η Sniace εξακολουθεί να ασκεί αρνητική επιρροή στις τιμές κατά πολύ μεγαλύτερη από αυτή που θα δικαιολογούσε η χαμηλή παραγωγική της ικανότητα όσον αφορά τη θέση της στην αγορά”.

- 89 Έτσι, δεν αποκλείεται οι υποτιθέμενες ενισχύσεις, ορισμένες από τις οποίες έχουν χαρακτηριστεί από την ίδια την Επιτροπή ως “σημαντικό πλεονέκτημα” (αιτιολογική σκέψη 80 της αποφάσεως της 28ης Οκτωβρίου 1998), να κατέστησαν εφικτό στη Sniace να διαθέτει τα προϊόντα της σε τιμές χαμηλότερες από αυτές των ανταγωνιστών της, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η [Lenzing].
- 90 Τέλος, το επιχείρημα που αντλεί η Επιτροπή από το γεγονός ότι, κατά την εν λόγω χρονική περίοδο, η [Lenzing] πραγματοποίησε καλά αποτελέσματα και αύξησε την παραγωγή της στερείται παντελώς λυσιτελείας. Η ουσιώδης επιρροή της θέσεως της ενδιαφερομένης στην αγορά δεν αντιστοιχεί, κατ’ ανάγκη, σε μείωση της αποδοτικότητάς της, ελάττωση του μεριδίου της στην αγορά ή καταγραφή ζημιών εκμεταλλεύσεως. Το ερώτημα που τίθεται στο πλαίσιο αυτό είναι αν ο ενδιαφερόμενος θα βρισκόταν σε ευνοϊκότερη θέση αν δεν υπήρχε η απόφαση της οποίας ζητεί την ακύρωση. Όπως υπογραμμίζει ορθά η [Lenzing], τούτο μπορεί να καλύψει εγκύρως την περίπτωση απωλείας εσόδων που υφίσταται ο τελευταίος λόγω της χορηγήσεως από τις δημόσιες αρχές ενός πλεονεκτήματος προς έναν από τους ανταγωνιστές του.
- 91 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι η [Lenzing] εξέθεσε με ικανοποιητικό τρόπο τους λόγους για τους οποίους η [επίδικη] απόφαση ενδέχεται να έβλαψε τα νόμιμα συμφέροντά της επηρεάζοντας ουσιαδώς τη θέση της στην αγορά. Συνάγεται, επομένως, ότι η [επίδικη] απόφαση την αφορά ατομικά.»

- 10 Επί της ουσίας της υποθέσεως, το Πρωτοδικείο δέχθηκε τον αρυόμενο από την εκ μέρους της Επιτροπής παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ λόγω ακυρώσεως που προέβαλε η Lenzing ως εκ του ότι η Επιτροπή εφάρμοσε εσφαλμένα το κριτήριο του ιδιώτη πιστωτή.
- 11 Πράγματι, πρωτοδικώς κρίθηκε ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως θεωρώντας ότι οι βαλλόμενες συμπεριφορές του ΓΤΚΑ και του Fogasa ανταποκρίνονταν στο κριτήριο περί του ιδιώτη πιστωτή. Η σχετική συλλογιστική του Πρωτοδικείου συναφώς απαντά στις σκέψεις 154 έως 160 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως:

«154 Από την [επίδικη] απόφαση καθώς και από τα δικόγραφα της Επιτροπής προκύπτει ότι, [κατά την εκτίμησή της] το ΓΤΚΑ και το Fogasa συμπεριφέρθηκαν ως ιδιώτες πιστωτές για τρεις λόγους.

155 Πρώτον, η Επιτροπή συγκρίνει τη συμπεριφορά των δύο αυτών οργανισμών και των ιδιωτών πιστωτών της Sniace. Αντλεί επιχείρημα κυρίως από το γεγονός ότι το ΓΤΚΑ και το Fogasa, κάνοντας χρήση του δικαιώματός τους να μην επιδιώξουν την ικανοποίηση των απαιτήσεών τους, δεν συμμετείχαν στη συμφωνία του Οκτωβρίου 1996 και, έκτοτε, αντίθετα με τους ιδιώτες πιστωτές, δεν παραιτήθηκαν de facto από το 40 % του ποσού των απαιτήσεών τους. [...]

156 Η πρώτη αυτή σύγκριση είναι προδήλως εσφαλμένη. Το ΓΤΚΑ και το Fogasa βρίσκονταν, πράγματι, σε διαφορετική θέση από τους ιδιώτες πιστωτές της Sniace. Επιβάλλεται η υπόμνηση, εν προκειμένω, ότι οι οργανισμοί αυτοί απολαύουν του δικαιώματος να μην επιδιώκουν την ικανοποίηση των απαιτήσεών τους, ότι οι απαιτήσεις τους είναι προνομιούχες και ότι διαθέτουν ορισμένες εγγυήσεις, δηλαδή δικαιώματα ενεχύρου στην περίπτωση του ΓΤΚΑ και υποθήκης στην περίπτωση του Fogasa. [...]

- 157 Δεύτερον, η Επιτροπή [επικαλείται] το γεγονός ότι η Banesto δεν προέβη σε αναγκαστική εκτέλεση για την είσπραξη των απαιτήσεών της αν και αυτές ήταν εξασφαλισμένες με υποθήκη [...]
- 158 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η δεύτερη αυτή σύγκριση δεν είναι καθόλου πειστικότερη από την πρώτη. Πράγματι, κανένα στοιχείο του φακέλου δεν επιτρέπει, να υποτεθεί ότι η Banesto βρισκόταν σε κατάσταση [συγκρίσιμη με εκείνη των] ΓΤΚΑ και Fogasa. Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι ο φάκελος δεν περιέχει καμία ένδειξη, ούτε καν περιληπτική, για τις περιστάσεις υπό τις οποίες η Τράπεζα αυτή έλαβε την απόφαση να μην προβεί σε αναγκαστική εκτέλεση για την είσπραξη των απαιτήσεων της. [...]
- 159 Τρίτον, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, συνάπτοντας τις οικείες συμφωνίες αναδιαρθρώσεως και αποδόσεως, το ΓΤΚΑ και το Fogasa “επιδίωξ[αν] να μεγιστοποιή[σουν] τις πιθανότητες ανακτήσεως των οφειλόμενων ποσών χωρίς να υποστ[ούν] καμία οικονομική ζημία” (αιτιολογική σκέψη 30 της επίδικης αποφάσεως). Στην αιτιολογική σκέψη 29 της [επίδικης] αποφάσεως, παραπέμποντας στην απόφαση της 28ης Οκτωβρίου 1998, η Επιτροπή διευκρινίζει, όσον αφορά το ΓΤΚΑ, ότι, “με το να μην προβεί σε αναγκαστική εκτέλεση και κατά συνέπεια να προκαλέσει ενδεχομένως την εκκαθάριση της επιχειρήσεως, [ο οργανισμός αυτός] ενήργησε κατά τρόπο ώστε να μεγιστοποιήσει τις πιθανότητές του για την ανάκτηση της οφειλής”.
- 160 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι ισχυρισμοί αυτοί ουδαμώς αποδείχθηκαν. Αφενός, έρχονται σε άμεση αντίθεση με τον επαναλαμβανόμενο ισχυρισμό της Επιτροπής ότι το ΓΤΚΑ και το Fogasa διέθεταν προνόμια και ικανοποιητικές ασφάλειες και ως εκ τούτου δεν υπήρχε κανένα κίνητρο για να προβούν σε αναγκαστική εκτέλεση προς εξόφληση των απαιτήσεών τους. Αφετέρου, η Επιτροπή δεν διέθετε ικανοποιητικές πληροφορίες για να είναι σε θέση να εκτιμήσει εμπεριστατωμένα τις προοπτικές μακροπρόθεσμης αποδοτικότητας και βιωσιμότητας της Sniace. Έτσι, πρέπει να αναφερθεί ότι το Βασίλειο της Ισπανίας, όταν κλήθηκε από το Πρωτοδικείο, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας [...], να κοινοποιήσει την εξέλιξη των αποτελεσμάτων χρήσεως (κύκλος εργασιών και κέρδη ή ζημίες) και το συνολικό χρέος

της Sniace από το 1991 έως το 2000, αναγνώρισε ότι δεν διέθετε αυτά τα στοιχεία. Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν μπορεί να γίνει δεκτός ο ισχυρισμός της Επιτροπής ότι “η Ισπανική Κυβέρνηση [...] εξασφάλισε με ικανοποιητικό για την καθής τρόπο ότι η κοινωνική ασφάλιση είχε ενεργήσει [...] με σκοπό τη διαφύλαξη όλων των δικαιωμάτων της έναντι της Sniace”. Ακόμη περισσότερο, η Επιτροπή δεν διέθετε κανένα αξιόπιστο και ρεαλιστικό σχέδιο αναδιαρθρώσεως όσον αφορά τη Sniace. [...]»

- 12 Κατόπιν αυτού, το Πρωτοδικείο αναγνώρισε με τη σκέψη 162 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ότι ο πρώτος λόγος ακυρώσεως ήταν βάσιμος, οπότε ακύρωσε το άρθρο 1, παράγραφος 1, της επίδικης αποφάσεως, εκτιμώντας ότι παρείλκε η εξέταση του δεύτερου λόγου ακυρώσεως που είχε προβάλει η Lenzing.

Τα αιτήματα των διαδίκων

- 13 Με την αίτησή του αναιρέσεως, το Βασίλειο της Ισπανίας ζητεί από το Δικαστήριο:

- να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·
- να δεχθεί τα υποβληθέντα πρωτοδικώς αιτήματα και να απορρίψει συναφώς την προσφυγή ως απαράδεκτη ή, επικουρικώς, να την απορρίψει ως αβάσιμη, και
- να καταδικάσει τη Lenzing στα δικαστικά έξοδα της αναιρέσεως.

14 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

- να αναιρέσει την ανααιρεσιβαλλόμενη απόφαση·
- να δεχθεί τα υποβληθέντα πρωτοδίκως αιτήματα, και
- να καταδικάσει τη Lenzing στα δικαστικά έξοδα της αναίρέσεως.

15 Η Lenzing ζητεί από το Δικαστήριο:

- να απορρίψει την αίτηση αναίρέσεως·
- να δεχθεί τα υποβληθέντα πρωτοδίκως από τη Lenzing αιτήματα, και
- να καταδικάσει το Βασίλειο της Ισπανίας στα δικαστικά έξοδα της αναίρέσεως και την Επιτροπή στα έξοδα της πρωτόδικης δίκης.

Επί της αναίρέσεως

16 Προς στήριξη της αιτήσεώς του αναίρέσεως, το Βασίλειο της Ισπανίας επικαλείται δύο λόγους αναίρέσεως. Ο πρώτος λόγος αφορά στο παραδεκτό της προσφυγής που άσκησε η Lenzing πρωτοδίκως, ενώ ο δεύτερος αντλείται από την πεπλανημένη εκ μέρους του Πρωτοδικείου ερμηνεία ως προς τον ιδιώτη πιστωτή.

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 17 Με τον πρώτο λόγο του αναιρέσεως, το Βασίλειο της Ισπανίας, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, ισχυρίζεται ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο εκτιμώντας ότι η κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ επίδικη απόφαση αφορούσε ατομικώς τη Lenzing.
- 18 Κατ' αρχάς, η Ισπανική Κυβέρνηση υποστηρίζει, αναφερόμενη ειδικότερα στην προπαρατεθείσα απόφαση Cofaz κ.λπ. κατά Επιτροπής, ότι, σε αντίθεση προς όσα επιτάσσει η κοινοτική νομολογία, το Πρωτοδικείο κατέληξε στο συμπέρασμα αυτό στηριζόμενο αποκλειστικά στον ρόλο που διαδραμάτισε η Lenzing κατά την επίσημη διαδικασία εξετάσεως, χωρίς να εξετάσει ή, εν πάση περιπτώσει, εξετάζοντας πεπλανημένως αν η επίδικη απόφαση επηρέαζε ουσιωδώς τη θέση της ως άνω επιχειρήσεως στην αγορά.
- 19 Συναφώς, οι ισπανικές αρχές υπογραμμίζουν ότι τα ληφθέντα από τα Fogasa και ΓΤΚΑ μέτρα έναντι της Sniace, μικρής επιχειρήσεως κατέχουσας το 10 % περίπου των μεριδίων της αγοράς, δεν μπορούσαν να βλάψουν με οποιοδήποτε τρόπο τη Lenzing, επιχείρηση ανήκουσα σε όμιλο ο οποίος καταλέγεται μεταξύ των κυρίων κοινοτικών παραγωγών ινών βισκόζης. Έτσι, κατά την επίδικη χρονική περίοδο, αυξήθηκαν τόσο τα μερίδια της αγοράς όσο και τα κέρδη της Lenzing.
- 20 Πάντως, το Πρωτοδικείο αγνόησε τα ανωτέρω στοιχεία ή θεώρησε ότι στερούνταν λυσιτελείας, ενώ, αντιθέτως, έλαβε υπόψη περιστάσεις χαρακτηριστικές όχι της καταστάσεως της Lenzing στην αγορά, αλλά αποκλειστικά εκείνης της Sniace, όπως η επιβίωσή της χάρη στα επίδικα μέτρα στηρίξεως ή το επίπεδο των τιμών που

εφάρμοξε. Έτσι, πρωτοδίκως, η νομολογιακή επιταγή σχετικά με τον όχι υποθετικό αλλά εν τοις πράγμασι επηρεασμό της ανταγωνιστικής θέσεως της καταγγέλλουσας επιχειρήσεως επιταγή απώλεσε παντελώς το περιεχόμενό της.

- 21 Η Ισπανική Κυβέρνηση προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι η συλλογιστική του στηρίχθηκε ουσιωδώς στη μη ύπαρξη διαφυγόντος κέρδους της Lenzing λόγω του ότι η Sniaice εξακολουθούσε να είναι παρούσα στην αγορά. Ακόμη και αν υποθεθεί ότι η Lenzing υπέστη όντως απώλειες λόγω διαφυγόντων κερδών, το γεγονός αυτό δεν μπορεί αφ' εαυτού να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι πληρούται η προϋπόθεση σχετικά με τον ουσιώδη επηρεασμό της θέσεως του ενδιαφερομένου στην αγορά. Επιπλέον, και η επιταγή που συνίσταται την επέλευση του ως άνω επηρεασμού αποκλείει να τεκμαίρεται, όπως έκρινε το Πρωτοδικείο, ότι υπήρξε διαφυγόν κέρδος.
- 22 Εν πάση περιπτώσει, σύμφωνα με τις ισπανικές αρχές, η Lenzing δεν υπέστη καμία απώλεια λόγω διαφυγόντος κέρδους, όπως αποδεικνύει το γεγονός ότι η συνολική κατάσταση της ως άνω επιχειρήσεως βελτιώθηκε κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα. Τέλος, οι ισπανικές αρχές υπογραμμίζουν ότι τα επίδικα μέτρα δεν συνιστανται σε εισφορά κεφαλαίων υπέρ της Sniaice, αλλά σε συμφωνίες επιστροφής οφειλών με την καταβολή τόκων, γεγονός που συνεπάγεται νέα οικονομική επιβάρυνση για την ως άνω επιχείρηση. Επομένως, δεν μπορεί να προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι, ελλείψει των μέτρων αυτών, οι ανταγωνιστικές της Sniaice εταιρίες θα τελούσαν ενδεχομένως σε καλύτερη θέση.
- 23 Η Επιτροπή προσθέτει ότι, όπως προκύπτει από την κοινοτική νομολογία, εναπόκειται στον καταγγέλλοντα ανταγωνιστή να παραθέσει προσηκόντως τις επιπτώσεις που έχει υποστεί συγκεκριμένα και ατομικά λόγω της χορηγήσεως ενισχύσεως καθώς και τον βαθμό επηρεασμού της θέσεώς του στην αγορά. Το Πρωτοδικείο παρείδε τις ανωτέρω επιταγές περί του βάρους της αποδείξεως ενός τέτοιου επηρεασμού στηριχθέν σε γενικά πληροφοριακά στοιχεία της αγοράς και σε συνέπειες οι οποίες έγιναν αισθητές από άλλους ανταγωνιστές προκειμένου να κρίνει ότι η επίδικη απόφαση αφορούσε ατομικά τη Lenzing. Εξάλλου, μολονότι κλήθηκε επανειλημμένα να το πράξει, η Lenzing δεν κατέστη εφικτό να

προσκομίζει πρωτοδίκως το παραμικρό δείγμα ζημίας που υπέστη λόγω των επίδικων μέτρων κρατικής ενισχύσεως, τη στιγμή κατά την οποία οι επιδόσεις της βελτιώθηκαν σταθερά και σημαντικά κατά το επίδικο χρονικό διάστημα.

- 24 Αντιθέτως, η Lenzing θεωρεί ότι το Πρωτοδικείο έκρινε ορθώς ότι η επίδικη απόφαση την αφορούσε ατομικά. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις επιταγές της κοινοτικής νομολογίας, απέδειξε λεπτομερώς και πειστικώς τον ουσιώδη επηρεασμό της θέσεως της στην αγορά, υπό το φως στοιχείων όπως το μερίδιο της αγοράς που κατέχει η Sníace, η συνεχιζόμενη δραστηριότητά της σε μια αγορά που χαρακτηρίζεται από παραγωγικά πλεονάσματα και ελάχιστο αριθμό ανταγωνιστών ή η ακολουθούμενη ακόμη από την ως άνω επιχείρηση πρακτική των τεχνητών χαμηλών τιμών. Επομένως, είναι ανακριβές να υποστηρίζεται ότι το Πρωτοδικείο στηρίχθηκε συναφώς μόνο στην ύπαρξη ενός υποτιθέμενου διαφυγόντος κέρδους. Εν πάση περιπτώσει, το ανωτέρω στοιχείο είναι όλως συναφές στο πλαίσιο της αναλύσεως του επηρεασμού της ανταγωνιστικής θέσεως της Lenzing, εφόσον θα περιερχόταν ασφαλώς σε ευνοϊκότερη κατάσταση σε περίπτωση εξαφανίσεως ανταγωνιστή από αγορά όπως η επίδικη. Συγκεκριμένα, οι εναπομένουσες επιχειρήσεις θα μπορούσαν να ιδιοποιηθούν τα ελευθερωθέντα μερίδια των αγορών και να χρησιμοποιήσουν τα παραγωγικά πλεονάσματά τους.
- 25 Η ύπαρξη συγκεκριμένου επηρεασμού της ανταγωνιστικής θέσεως της Lenzing επιβεβαιώνεται από ορισμένα γεγονότα, ήτοι την άμεση σχέση ανταγωνισμού μεταξύ των δύο επιχειρήσεων στις ίδιες γεωγραφικές αγορές και έναντι των ιδίων πελατών, την κατάκτηση νέων μεριδίων αγορών εκ μέρους της Sníace κατά τη διάρκεια του επίδικου χρονικού διαστήματος, το γεγονός ότι το επίδικο μέτρο συνιστά λειτουργική ενίσχυση με ιδιαίτερα περιοριστικά επί του ανταγωνισμού αποτελέσματα ή ακόμη τις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε και τις προσπάθειες τις οποίες κατέβαλε η Lenzing στο πλαίσιο της επίσημης διαδικασίας εξετάσεως.
- 26 Επιπλέον, η Lenzing υπογραμμίζει ότι το Βασίλειο της Ισπανίας και η Επιτροπή θεμελίωσαν τα επιχειρήματά τους σε υπερβολικά περιοριστική της κοινοτικής νομολογίας ερμηνεία, ειδικότερα δε της προπαρατεθείσας αποφάσεως Sofaz κ.λπ.

κατά Επιτροπής. Συγκεκριμένα, η ως άνω νομολογία περιορίζεται στο να απαιτεί να αποδεικνύει ο καταγγέλων ανταγωνιστής ότι η θέση του στην αγορά «ενδέχεται» να επηρεάζεται από την κρατική ενίσχυση, οπότε δεν απαιτείται να αποδεικνύεται «μη υποθετικώς και εν τοις πράγμασι» επηρεασμός, ο οποίος συνεπάγεται υπερβολικό βάρος της αποδείξεως στους ανταγωνιστές του δικαιούχου μιας τέτοιας ενισχύσεως.

- 27 Τέλος, η Επιτροπή δίδει με το απαντητικό υπόμνημά της υπερβολικά θετική εικόνα της οικονομικής καταστάσεως της Lenzing κατά την επίδικη χρονική περίοδο, προκειμένου να ελαχιστοποιήσει τις επιπτώσεις της επίδικης ενισχύσεως. Εξάλλου, την ως άνω εικόνα αντικρούουν ορισμένα πληροφοριακά στοιχεία τα οποία περιλαμβάνονται σε έγγραφα που χρησιμοποίησε η Επιτροπή πρωτοδίκως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 28 Με τον πρώτο λόγο του αναιρέσεως, το Βασίλειο της Ισπανίας, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, προβάλλει κατ' ουσίαν ότι τα στοιχεία που δέχθηκε το Πρωτοδικείο ως δυνάμενα να στοιχειοθετήσουν την ύπαρξη ουσιώδους επηρεασμού της θέσεως της Lenzing στην αγορά δεν είναι ικανά να οδηγήσουν στο συμπέρασμα ότι υπήρξε όντως παρόμοιος επηρεασμός.
- 29 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν μπορεί να ασκήσει προσφυγή κατ' αποφάσεως απευθυνόμενης σε άλλο πρόσωπο παρά μόνον αν η εν λόγω απόφαση το αφορά άμεσα και ατομικά.
- 30 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τα πρόσωπα που δεν είναι αποδέκτες μιας αποφάσεως δεν μπορούν να επικαλεστούν το ότι η εν λόγω απόφαση τα αφορά ατομικά παρά μόνον αν η απόφαση τα θίγει λόγω ορισμένων ιδιοτήτων που

προσιδιάζουν σε αυτά ή μιας πραγματικής καταστάσεως που τα χαρακτηρίζει σε σχέση με κάθε άλλο πρόσωπο και συναφώς τα εξατομικεύει κατά τρόπον ανάλογο προς αυτόν του αποδέκτη παρόμοιας αποφάσεως (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 15ης Ιουλίου 1963, 25/62, Plaumann κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 937, 942, της 19ης Μαΐου 1993, C-198/91, Cook κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-2487, σκέψη 20, και της 13ης Δεκεμβρίου 2005, C-78/03 P, Επιτροπή κατά Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, Συλλογή 2005, σ. I-10737, σκέψη 33).

- 31 Όσον αφορά ειδικότερα τον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, θεωρείται ότι απόφαση αξιολογήσεως της ενισχύσεως αφορά ατομικώς τα πρόσωπα που δεν είναι αποδέκτες της και αμφισβητούν το βάσιμό της σε περίπτωση κατά την οποία η αποτελούσα αντικείμενο της αποφάσεως ενίσχυση επηρεάζει ουσιωδώς τη θέση τους στην αγορά (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσες αποφάσεις Cofaz κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 22 έως 25, και Επιτροπή κατά Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, σκέψεις 37 και 70).
- 32 Αναφορικά με το αν συντρέχει ή όχι παρόμοιος επηρεασμός, το Δικαστήριο είχε την ευκαιρία να διευκρινίσει ότι το γεγονός απλώς και μόνον ότι πράξη όπως η επίδικη απόφαση δύναται να επηρεάσει κατά κάποιο τρόπο τις σχέσεις ανταγωνισμού που υφίστανται στη σχετική αγορά και ότι η ενδιαφερόμενη επιχείρηση τελούσε σε κάποια ανταγωνιστική σχέση με τον αποδέκτη της ως άνω πράξεως δεν αρκεί σε καμία περίπτωση για να θεωρηθεί ότι η οικεία πράξη αφορά ατομικά την επιχείρηση (βλ, συναφώς, απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 1969, 10/68 και 18/68, Eridania κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 159, σκέψη 7, καθώς και διάταξη της 21ης Φεβρουαρίου 2006, C-367/04 P, Deutsche Post και DHL Express κατά Επιτροπής, μη δημοσιευθείσα στη Συλλογή — Συλλογή 2006, σ. I-26*, σκέψη 40).
- 33 Συνεπώς, μια επιχείρηση δεν μπορεί να επικαλεστεί αποκλειστικά και μόνον την ιδιότητά της ως ανταγωνίστριας της δικαιούχου επιχειρήσεως, αλλά οφείλει περαιτέρω να αποδείξει, λαμβάνοντας υπόψη τον βαθμό της ενδεχόμενης συμμετοχής της στη διαδικασία και τον βαθμό επηρεασμού της θέσεώς της στην αγορά, ότι τελεί σε μια πραγματική κατάσταση η οποία την εξατομικεύει κατά τρόπο ανάλογο προς εκείνο του αποδέκτη της αποφάσεως (απόφαση της 23ης Μαΐου 2000, C-106/98 P, Comité d'entreprise de la Société française de production κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-3659, σκέψη 41, καθώς και προπαρατεθείσα διάταξη Deutsche Post και DHL Express κατά Επιτροπής, σκέψη 41).

- 34 Πάντως, σε αντίθεση προς τους ισχυρισμούς του Βασιλείου της Ισπανίας και της Επιτροπής, δεν προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου ότι παρόμοιο ειδικό καθεστώς, χαρακτηρίζον πρόσωπο που δεν είναι αποδέκτης αποφάσεως, κατά την έννοια της προπαρατεθείσας αποφάσεως Plaumann κατά Επιτροπής, έναντι οποιουδήποτε άλλου επιχειρηματία, πρέπει να συνάγεται κατ' ανάγκη από στοιχεία όπως είναι η σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών, μη αμελητέες οικονομικές απώλειες ή ακόμη σημαντική μείωση των μεριδίων αγοράς κατόπιν της χορηγήσεως της εν λόγω ενισχύσεως.
- 35 Πράγματι, όπως υπογράμμισε με τα σημεία 43 έως 45 των προτάσεών της και η γενική εισαγγελέας, η χορήγηση κρατικής ενισχύσεως μπορεί να θίγει την ανταγωνιστική κατάσταση ενός επιχειρηματία και με άλλους τρόπους, ιδίως συνεπαγόμενη διαφυγόν κέρδος ή λιγότερο ευνοϊκή εξέλιξη από εκείνη που θα μπορούσε να σημειωθεί ελλείψει μιας τέτοιας ενισχύσεως. Ομοίως, ο βαθμός εντάσεως ενός τέτοιου επηρεασμού δύναται να ποικίλλει ανάλογα με μεγάλο αριθμό παραγόντων όπως, ιδίως, τη δομή της επίδικης αγοράς ή τη φύση της εν λόγω ενισχύσεως. Υπό την έννοια αυτή, η απόδειξη του ότι επηρεάζεται ουσιωδώς η θέση ανταγωνιστή στην αγορά δεν μπορεί να περιορίζεται στην υποβολή ορισμένων στοιχείων ενδεικτικών μιας ελαττώσεως των εμπορικών ή οικονομικών επιδόσεών του.
- 36 Κατά τα λοιπά, δεν μπορεί να αποκλείεται σε ορισμένες περιπτώσεις μια επιχείρηση να επιτυγχάνει την αποφυγή ή τουλάχιστον τον περιορισμό παρόμοιας ελαττώσεως, προβαίνοντας για παράδειγμα σε οικονομίες ή εξαπλούμενη σε αποδοτικότερες αγορές. Αν γινόταν δεκτή η επιχειρηματολογία των ισπανικών αρχών και της Επιτροπής, θα κατέληγε σε τέτοια ερμηνεία του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ ώστε σε παρόμοιες περιστάσεις, μολονότι υφίσταται ουσιώδεις επιπτώσεις λόγω της χορηγήσεως κρατικής ενισχύσεως σε ανταγωνιστή της, μια επιχείρηση να διατρέχει τον κίνδυνο να μη της αναγνωρίζεται η ενεργητική νομιμοποίηση να στραφεί κατ' αποφάσεως αφορώσας την αξιολόγηση παρόμοιων μέτρων.
- 37 Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 81 έως 90 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο δεν περιορίστηκε να υπογραμμίσει εν γένει την ύπαρξη σχέσεως ανταγωνισμού μεταξύ των Lenzing και Sniaice, αλλά θεμελίωσε το

συμπέρασμά του ως προς τον επηρεασμό της θέσεως της Lenzing στην αγορά επι ορισμένων στοιχείων, τα οποία αυτή προσκόμισε, δυναμένων να αποδείξουν κατ' ουσίαν την ιδιομορφία της ανταγωνιστικής θέσεως της αγοράς των ινών βισκόζης, αγοράς η οποία χαρακτηρίζεται από πολύ περιορισμένο αριθμό παραγωγών και από υψηλά πλεονάσματα παραγωγής, τη σημασία των στρεβλώσεων λόγω της χορηγήσεως ενισχύσεως σε εταιρία δραστηριοποιούμενη σε παρόμοια αγορά, καθώς και το αποτέλεσμα της ενισχύσεως επί του επιπέδου των τιμών που εφαρμόζει η Sniace.

- 38 Ειδικότερα, για τους εκτιθέμενους από τη γενική εισαγγελέα, στα σημεία 45 και 46 των προτάσεων της, λόγους, το Πρωτοδικείο συνήγαγε, στη σκέψη 85 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το ότι ένας επιχειρηματίας εξακολουθεί να δραστηριοποιείται σε αγορά εμφανίζουσα τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της βισκόζης, τα οποία δεν αμφισβήτησε η Ισπανική Κυβέρνηση, ενδέχεται να οδηγήσει σε ιδιαίτερα αισθητές επιπτώσεις όσον αφορά τη θέση των ανταγωνιστών του.
- 39 Έτσι, ιδίως, η κατάσταση της Lenzing διακρίνεται σαφώς από εκείνη η οποία είχε αποτελέσει αντικείμενο της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum (σκέψη 72), όπου το Δικαστήριο έκρινε ότι, εφόσον δεν επηρεάζεται ουσιωδώς η ανταγωνιστική θέση των μελών της προσφεύγουσας, στα πλαίσια της υποθέσεως εκείνης, ενώσεως λόγω πολύ υψηλού αριθμού επιχειρηματιών, ήτοι του συνόλου των γεωργών της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, οι ανωτέρω μπορούσαν να εκληφθούν ως ανταγωνιστές των ωφελουμένων από το επίδικο πρόγραμμα αποκτήσεως γαιών.
- 40 Επιπλέον, διαπιστώνεται ότι το Βασίλειο της Ισπανίας και η Επιτροπή δεν προσκόμισαν ενώπιον του Δικαστηρίου οποιοδήποτε στοιχείο ικανό να αποδείξει την ύπαρξη αλλοιώσεως των αποδεικτικών στοιχείων που κατατέθηκαν ενώπιον του Πρωτοδικείου ή ανακριβών διαπιστώσεων αυτού όσον αφορά έγγραφα της δικογραφίας δυνάμενα να θέσουν υπό αμφισβήτηση την κατά την απόλυτη κρίση του εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών σχετικά με τον επηρεασμό της θέσεως της Lenzing επί της αγοράς.

- 41 Τέλος, υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν μπορεί περαιτέρω να προσάπτεται, όπως πράττει η Επιτροπή, στο Πρωτοδικείο ότι παρέβη τους κανόνες σχετικά με την κατανομή του βάρους αποδείξεως. Συναφώς, αρκεί να υπομνηστεί ότι με τη σκέψη 80 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασεως το Πρωτοδικείο έκρινε, σύμφωνα με τις επιταγές της απορρέουσας από την προπαρατεθείσα απόφαση Sofaz κ.λπ. κατά Επιτροπής νομολογίας (σκέψη 28), ότι εναπέκειτο αποκλειστικά στη Lenzing να εκθέσει προσηκόντως τους λόγους για τους οποίους η απόφαση της Επιτροπής έθιγε ενδεχομένως τα έννομα συμφέροντά της επηρεάζοντας ουσιωδώς τη θέση της στην επίδικη αγορά. Για τους προεκτεθέντες στις σκέψεις 34 έως 39 της παρούσας αποφάσεως λόγους, τα στοιχεία που επικαλέστηκε η Lenzing και εξέτασε το Πρωτοδικείο ήσαν ικανά να αποτελέσουν απόδειξη περί ενός τέτοιου επηρεασμού.
- 42 Λαμβάνοντας υπόψη τις προηγηθείσες σκέψεις, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο πρώτος λόγος αναιρέσεως.

Επί του δεύτερου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 43 Με τον δεύτερο λόγο του αναιρέσεως, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο ερμηνεύοντας εσφαλμένα το κριτήριο περί του ιδιώτη πιστωτή.
- 44 Συγκεκριμένα, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση κρίθηκε εσφαλμένα, αφενός, ότι τυχόν αναδιάρθρωση οφειλών αντίκειται στο κριτήριο περί του ιδιώτη πιστωτή και, αφετέρου, ότι, σε περίπτωση μη τηρήσεως συμφωνίας περί αναδιαρθρώσεως, ένας ιδιώτης πιστωτής θα επέλεγε πάντοτε και υποχρεωτικά την αναγκαστική

εκτέλεση για την είσπραξη των απαιτήσεών του. Η προσέγγιση αυτή αντίκειται στη νομολογία και ειδικότερα προς την προπαρατεθείσα απόφαση Tubacex του Δικαστηρίου, καθώς και προς την απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Ιουλίου 2002, T-152/99, HAMSA κατά Επιτροπής (Συλλογή 2002, σ. ΙΙ-3049), με τις οποίες έγινε ρητώς δεκτό ότι μέτρα αναδιαρθρώσεως της καταβολής οφειλών ή ακόμη και άφεση χρεών μπορούν κάλλιστα να συμβιβάζονται με το κριτήριο περί του ιδιώτη πιστωτή.

45 Συναφώς, οι ισπανικές αρχές διευκρινίζουν ότι η εξέταση παρόμοιων μέτρων πρέπει να χωρεί πάντοτε με γνώμονα τις προσιδιάζουσες σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση περιστάσεις. Το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη ένα σύνολο στοιχείων και παραγόντων ενδεικτικών του ότι οι δύο ισπανικοί δημόσιοι οργανισμοί έλαβαν προσήκουσα απόφαση, σύμφωνη προς την συμπεριφορά ενός ιδιώτη πιστωτή, ως προς την είσπραξη των απαιτήσεών τους. Η Ισπανική Κυβέρνηση αναφέρεται ειδικότερα στο γεγονός ότι η θέση υπό εκκαθάριση της Sniaace λόγω ενδεχόμενης αναγκαστικής εκτελέσεως θα συνεπαγόταν νέα χρέη έναντι του Fogasa υπό μορφή καταβολής μισθών και άλλων αποζημιώσεων στους απολυόμενους εργαζομένους, ότι τα οφειλόμενα ποσά ήσαν αρκούστως διασφαλισμένα και γεννούσαν τόκους με το νόμιμο επιτόκιο, ότι η επιχείρηση είχε ήδη αποπληρώσει ένα τμήμα των χρεών της, ενώ δεν είχε αναλάβει νέα, και ότι οι λοιποί πιστωτές δεν είχαν προχωρήσει στην αναγκαστική εκτέλεση προς είσπραξη των απαιτήσεών τους.

46 Ακολούθως, το Βασίλειο της Ισπανίας επικαλείται τον αντιφατικό χαρακτήρα της συλλογιστικής που ακολούθησε το Πρωτοδικείο στη σκέψη 146 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, συλλογιστικής συνιστάμενης, αφενός, στην αναγνώριση ότι η παρέμβαση του Fogasa, όπως προβλέπει η κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την προστασία των εργαζομένων σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη, δεν εμπεριέχει αφ' εαυτής στοιχεία κρατικών ενισχύσεων και, αφετέρου, στην αποδοχή ότι οποιαδήποτε δημόσια παρέμβαση με σκοπό τη χρηματοδότηση του κόστους της δραστηριότητας μιας επιχειρήσεως, όπως είναι η καταβολή μισθών, ενδέχεται να συνιστά ενίσχυση κάθε φορά που οδηγεί στην εκχώρηση πλεονεκτήματος υπέρ της επιχειρήσεως. Υπό την οπτική αυτή γωνία, συγκεκριμένα, η παρέμβαση του Fogasa, η αποστολή του οποίου συνίσταται ακριβώς στην ανάληψη της υποχρέωσως καταβολής των μισθών των εργαζομένων επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες, συνιστά πάντοτε πλεονέκτημα υπέρ της οικείας επιχειρήσεως.

- 47 Η Επιτροπή, η οποία συμμερίζεται τα επιχειρήματα που ανέπτυξε το Βασίλειο της Ισπανίας, προσθέτει ότι, επικρίνοντας την παρατιθέμενη στην επίδικη απόφαση ανάλυση, το Πρωτοδικείο αγνόησε την αναγνωριζόμενη υπέρ της Επιτροπής ευρεία εξουσία εκτιμήσεως σε θέματα σύνθετων οικονομικών ζητημάτων. Η ως άνω εξουσία υπόκειται μόνο σε περιορισμένο δικαστικό έλεγχο ως προς την πρόδηλη πλάνη περί την εκτίμηση.
- 48 Λαμβάνοντας υπόψη, αφενός, τις εγγυήσεις των Fogasa και ΓΤΚΑ και, αφετέρου, τη συμπεριφορά των ιδιωτών πιστωτών, η άρνηση της Επιτροπής να εκλάβει τα επίδικα μέτρα ως κρατικές ενισχύσεις σε καμία περίπτωση δεν ήταν προδήλως πεπλανημένη. Πάντως, το Πρωτοδικείο υπερέβη τα τιθέμενα όσον αφορά τον έλεγχό του όρια και υποκατέστησε την Επιτροπή με την εκτίμησή του, κατά παράβαση όχι μόνον του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ αλλά και της αρχής της θεσμικής ισορροπίας μεταξύ της εκτελεστικής και δικαστικής εξουσίας της Κοινότητας, όπως προκύπτει από τη Συνθήκη ΕΚ.
- 49 Η Επιτροπή προσάπτει επίσης στο Πρωτοδικείο ότι δεν προέβη, ασκώντας τον έλεγχό του επί της εφαρμογής του κριτηρίου περί του ιδιώτη πιστωτή, σε χωριστή εξέταση, αφενός, της συνάψεως εκ μέρους των Fogasa και ΓΤΚΑ συμφωνιών παρατάσεως και αναδιαρθρώσεως χρεών και, αφετέρου, της μη αναγκαστικής εισπράξεως των απαιτήσεων σε περίπτωση μη τηρήσεως των ως άνω συμφωνιών. Υφίσταται σαφής διαφορά, όσον αφορά τον πιστωτή ο οποίος ενεργεί σύμφωνα με τους κανόνες της οικονομίας της αγοράς, ανάλογα με το αν πρόκειται για σύναψη συμφωνίας περί αναδιαρθρώσεως ή περί γνώσεως των συνεπειών που θα έπρεπε ενδεχομένως να συναχθούν από την εκ μέρους του οφειλέτη παραβίαση μιας συμφωνίας τέτοιου είδους.
- 50 Η Lenzing, μολονότι εγκρίνει απολύτως τη συλλογιστική που ακολούθησε το Πρωτοδικείο, υποστηρίζει ότι πολλά επιχειρήματα που προέβησαν το Βασίλειο της Ισπανίας και η Επιτροπή είναι απαράδεκτα, εφόσον συνιστούν απλή επανάληψη της επιχειρηματολογίας που αναπτύχθηκε πρωτοδίκως ή περιορίζονται στην αμφισβήτηση των εκ μέρους του Πρωτοδικείου εκτιμήσεων των πραγματικών περιστατικών ή των αποδεικτικών στοιχείων.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 51 Επιβάλλεται ευθύς εξαρχής η διαπίστωση ότι τα επιχειρήματα που ανέπτυξαν το Βασίλειο της Ισπανίας και η Επιτροπή στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου αναιρέσεως εκκινούν από την αρχή ότι το Πρωτοδικείο έκρινε, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του, ότι με τη σύναψη συμφωνιών αναδιατάξεως χρεών καθώς και η μη αναγκαστική είσπραξη κατόπιν της παραβιάσεως των ως άνω συμφωνιών ουδέποτε θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν το κριτήριο περί του ιδιώτη πιστωτή.
- 52 Η επιχειρηματολογία αυτή είναι προϊόν πεπλανημένης αναγνώσεως των σχετικών χωρίων της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
- 53 Πράγματι, όπως προκύπτει ευθέως από τις σκέψεις 152 έως 161 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, σε αντίθεση προς όσα υποστηρίζουν η Ισπανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή, το Πρωτοδικείο δεν θεμελίωσε την εκτίμησή του περί των επίδικων μέτρων ούτε σε οποιαδήποτε έλλειψη νομιμότητας των συμφωνιών αναδιαρθρώσεως και αποπληρωμής χρεών ούτε στο τεκμήριο ότι, σε περίπτωση μη τηρήσεως των ως άνω συμφωνιών, κάθε ιδιώτης πιστωτής αναλαμβάνει κατ' ανάγκη τη δέσμευση να κινήσει διαδικασίες εκτελέσεως προκειμένου να εισπράξει τις απαιτήσεις του. Αντιθέτως, όπως προκύπτει από τις ανωτέρω σκέψεις, αναγνωρίστηκε πρωτοδίκως η ύπαρξη πρόδηλης πλάνης περί την εκτίμηση εκ μέρους της Επιτροπής υπό το φως ορισμένων στοιχείων και περιστάσεων που προσidiaζαν στη συγκεκριμένη περίπτωση.
- 54 Υπό τις περιστάσεις αυτές, τα προβληθέντα από τις ισπανικές αρχές και από την Επιτροπή επιχειρήματα τείνουν στην πλειονότητά τους να θέσουν στην πραγματικότητα υπό αμφισβήτηση την εκ μέρους του Πρωτοδικείου εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων, προσάπτοντάς του ότι δεν έλαβε υπόψη ορισμένα στοιχεία που αυτές θεωρούν ως ασκούντα επιρροή ή ότι δεν ελήφθησαν υπόψη άλλα στοιχεία που κατά την κρίση τους στερούνται λυσιτελείας. Παρόμοια εκτίμηση δεν υπόκειται στον έλεγχο του Δικαστηρίου υπό την επιφύλαξη της περιπτώσεως

παραμορφώσεως των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων που υποβλήθηκαν πρωτοδικώς, παραμορφώσεως την οποία εν προκειμένω δεν απέδειξε αλλ' ούτε καν ισχυρίστηκε ότι συντρέχει η Ισπανική Κυβέρνηση (βλ. μεταξύ άλλων, συναφώς, αποφάσεις της 2ας Μαρτίου 1994, C-53/92 P, Hilti κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-667, σκέψη 42, της 7ης Ιανουαρίου 2004, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P και C-219/00 P, Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. I-123, σκέψη 49, καθώς και της 23ης Μαρτίου 2006, C-206/04 P, Mühlens κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2006, σ. I-2717, σκέψη 28).

- 55 Κατόπιν των ανωτέρω, ο παρών λόγος αναιρέσεως είναι απαράδεκτος, καθόσον στρέφεται κατά της εκ μέρους του Πρωτοδικείου εκτιμήσεως των αποδεικτικών στοιχείων.
- 56 Όσον αφορά το επιχείρημα που αντλείται από το γεγονός ότι το Πρωτοδικείο υπερέβη το όριο ελέγχου που του αναγνωρίζεται βάσει της νομολογίας σε τομέα υπαγορευόντα σύνθετες οικονομικές εκτιμήσεις, προέχει, κατ' αρχάς, η υπόμνηση ότι, καίτοι το Δικαστήριο αναγνωρίζει ότι η Επιτροπή διαθέτει περιθώριο εκτιμήσεως σε οικονομικά ζητήματα, τούτο δεν σημαίνει ότι ο κοινοτικός δικαστής οφείλει να απέχει από τον έλεγχο της εκ μέρους της Επιτροπής ερμηνείας στοιχείων οικονομικής φύσεως (απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 2005, C-12/03 P, Επιτροπή κατά Tetra Laval, Συλλογή 2005, σ. I-987, σκέψη 39).
- 57 Πράγματι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο κοινοτικός δικαστής οφείλει όχι μόνο να ελέγχει την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων των οποίων γίνεται επίκληση, την αξιοπιστία και τη συνοχή τους, αλλ' οφείλει επίσης να ελέγχει αν τα στοιχεία αυτά αποτελούν το σύνολο των ληπτέων υπόψη συναφών στοιχείων για την εκτίμηση σύνθετης καταστάσεως και αν είναι ικανά να θεμελιώσουν τα εξ αυτών αρυόμενα συμπεράσματα (βλ., συναφώς, απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 1979, 98/78, Racke, Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 55, σκέψη 5, της 22ας Οκτωβρίου 1991, C-16/90, Nölle, Συλλογή 1991, σ. I-5163, σκέψη 12, προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Tetra Laval, σκέψη 39, καθώς και απόφαση της 18ης Ιουλίου 2007, C-326/05 P, Industrias Químicas del Vallés κατά Επιτροπής, μη δημοσιευθείσα ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 76). Πάντως, στο πλαίσιο του ανωτέρω ελέγχου, δεν εναπόκειται στο Δικαστήριο να υποκαταστήσει την Επιτροπή στην οικονομική εκτίμησή του (διάταξη της 25ης Απριλίου 2002, C-323/00 P, DSG Dradenauer Stahlgesellschaft κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-3919, σκέψη 43).

- 58 Επιπλέον, πρέπει να τονιστεί ότι, όταν πρόκειται για τις περιπτώσεις εκείνες όπου τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως, ο έλεγχος της τηρήσεως ορισμένων οικονομικών εγγυήσεων ενέχει θεμελιώδη σημασία. Έτσι, το Δικαστήριο είχε την ευκαιρία να διευκρινίσει ότι μεταξύ των ως άνω εγγυήσεων καταλέγονται η υποχρέωση του αρμόδιου οργάνου να εξετάζει, επιμελώς και αμερολήπτως, όλα τα συναφή στοιχεία της συγκεκριμένης περιπτώσεως και να αιτιολογεί επαρκώς την απόφασή του (βλ. αποφάσεις της 21ης Νοεμβρίου 1991, C-269/90, Technische Universität München, Συλλογή 1991, σ. I-5469, σκέψη 14, καθώς και της 7ης Μαΐου 1992, C-258/90 και C-259/90, Pesquerias De Bermeo και Naviera Laida κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-2901, σκέψη 26).
- 59 Όσον αφορά την επίδικη υπόθεση, δεν αμφισβητείται ότι η εκ μέρους της Επιτροπής εξέταση του ζητήματος αν συγκεκριμένα μέτρα μπορούν να χαρακτηριστούν ως κρατικές ενισχύσεις λόγω του γεγονότος ότι οι δημόσιες αρχές δεν ενήργησαν όπως ένας ιδιώτης πιστωτής απαιτεί σύνθετη οικονομική εκτίμηση.
- 60 Όσον αφορά τον ασκούμενο από το Πρωτοδικείο δικαστικό έλεγχο επί της σχετικής εξετάσεως, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 154 έως 160 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ο πρωτοβάθμιος δικαστής περιορίστηκε, χωρίς να υποκαταστήσει την Επιτροπή με την οικονομική εκτίμησή του, να υπογραμμίσει, αφενός, ορισμένες πρόδηλες αντιφάσεις απορρέουσες από το γράμμα της επίδικης αποφάσεως, στο πλαίσιο της συγκρίσεως στην οποία προέβη η Επιτροπή μεταξύ της καταστάσεως των δημόσιων πιστωτών και εκείνης των ιδιωτών πιστωτών, και, αφετέρου, την έλλειψη στοιχείων ικανών να θεμελιώσουν τα συμπεράσματά της ως προς την κατάσταση ενός από τους ως άνω ιδιώτες πιστωτές και ως προς τις προοπτικές αποδοτικότητας και βιωσιμότητας της Sniace.
- 61 Ενεργώντας με τον τρόπο αυτό, το Πρωτοδικείο τήρησε τα όρια του δικαστικού ελέγχου τον οποίο ο κοινοτικός δικαστής δύναται να ασκήσει επί σύνθετων οικονομικών εκτιμήσεων.
- 62 Όπως προκύπτει από τις ανωτέρω σκέψεις, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως είναι εν μέρει απαράδεκτος και εν μέρει αβάσιμος.

- 63 Δεδομένου ότι κανένας από τους λόγους αναιρέσεως που επικαλέστηκε το Βασίλειο της Ισπανίας προς στήριξη της αιτήσεώς του αναιρέσεως δεν ευδοκίμησε, η αίτηση αυτή είναι απορριπτέα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 64 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του αντιδίκου. Δεδομένου ότι η Lenzing ζήτησε την καταδίκη του Βασιλείου της Ισπανίας στα δικαστικά έξοδα της παρούσας δίκης, το τελευταίο δε ηττήθηκε ως προς τους λόγους του αναιρέσεως, πρέπει να υποχρεωθεί να φέρει, πέραν των ιδίων εξόδων του, και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Lenzing.
- 65 Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, η Επιτροπή φέρει τα δικαστικά έξοδά της.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφασίζει:

- 1) **Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.**
- 2) **Το Βασίλειο της Ισπανίας φέρει, πέραν των δικαστικών εξόδων του, και τα δικαστικά έξοδα της Lenzing AG.**
- 3) **Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων φέρει τα δικαστικά έξοδά της.**

(υπογραφές)